

ORGANİK LABORATUVAR TEKNİKLERİ VE TEMEL SPEKTROSKOPİK YÖNTEMLER

Doç. Dr. Nilgün YENİL
Yrd. Doç. Dr. Kadir AY
Yüksek Kimyager Emriye AY

Celal Bayar Üniversitesi Yayınları
Yayın No: 0001

2011

Celal Bayar Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 14/10/2011 tarih ve 2011/03 no'lu kararı ile basılmıştır.

ORGANİK LABORATUVAR TEKNİKLERİ VE TEMEL SPEKTROSKOPİK YÖNTEMLER

Doç. Dr. Nilgün YENİL

Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Kimya Bölümü, Organik Kimya Anabilim Dalı

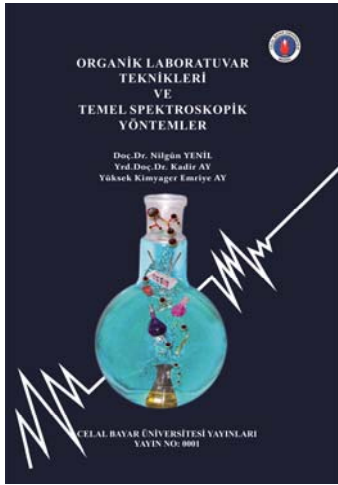
Yrd. Doç Dr. Kadir AY

Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Kimya Bölümü, Organik Kimya Anabilim Dalı

Yüksek Kimyager Emriye AY

Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi,
Kimya Bölümü, Organik Kimya Anabilim Dalı

Editör: Doç. Dr. Nilgün YENİL

Kapak Tasarım: Doç. Dr. Bahriye GÜLGÜN
Araş. Gör. Erden AKTAŞ
Yük. Peyzaj Mimarı Funda ÜNAL ANKAYA

Baskı - Cilt : Celal Bayar Üniversitesi Rektörlük Matbaası -MANİSA

1. Baskı - 2011

ISBN: 978-975-8628-18-6

Bu kitabın Türkçe yayın hakları kitabın hukuki yayımcısına ait olup her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir biçimde çoğaltılamaz, dağıtılamaz yeniden elde edilmek üzere saklanamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz ancak normal ve kanuni iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

TEŞEKKÜR

Genel anlamda pek çok bilimsel eserin ortak kaderi gibi görünen soğuk, resmi, basmakalıp cümleleri içeren kağıt parçaları olarak nitelendirilmesi anlayışı, *Organik Laboratuvar Teknikleri ve Temel Spektroskopik Yöntemler* isimli bu kitapla bir ölçüde değiştirilmeye çalışılmış, alışılmışın dışına çıkılarak, insanların yüreğine sıcacık bir şeyler katan, birbirinden farklı branşlarda pek çok insanın her daim elinde taşıyıp birçok konuda yararlanabileceği sevimli, bir o kadar da bilimsel, bilimi gayet sevimli bir şekilde özümsetmeyi amaçlayan bir kitap şekline dönüştürme hedeflenmiştir.

Her zaman “en iyi çalışmalar, iyi oluşturulan ekiplerle ortaya çıkar” düşüncesinden yola çıkılarak çalışılmış, siz değerli okuyuculara en iyisini sunmak amacıyla, bilimsel anlamda en iyi çalışmalarını yapma gayretlerimizin yanısıra, kapak tasarımından sayfa dizaynına, resimlerin oluşturulmasından basıma kadar ve daha birçok konuda, kendi alanında uzman arkadaşların çabaları ile oluşturulan bu eserde emeği geçen tüm ekip arkadaşlarıma herbirine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

“*Organik Laboratuvar Teknikleri ve Temel Spektroskopik Yöntemler*” adlı kitabın ortaya çıkışında önemli katkı payı bulunan, beni bu konuda yüreklendiren ve kitabın kapak dizaynının tasarımını sonsuz bir sabır ve özveri ile çalışarak gerçekleştiren kıymetli dostum ve meslektaşım E.Ü Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü öğretim üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Bahriye GÜLGÜN’e teşekkür ediyorum. Kitabın kapak dizaynında bizlere yardımcı olan ve sonsuz sabır ve özveri göstererek çalışan E.Ü Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Araştırma Görevlisi Sayın Erden AKTAŞ’a ve Sayın Yüksek Peyzaj Mimarı Funda ÜNAL ANKAYA’ya da ayrıca teşekkür ediyorum.

Kitabın yazımı ve düzenlenmesi aşamalarında bana yardımcı olan sevgili öğrencim Yüksek Kimyager Selda KUZU’ya, bilimsel içerik ve edebi olarak incelemesini, değerli zamanını harcayarak, büyük bir özenle ve titizlikle gerçekleştiren E.Ü Fen Fakültesi Kimya Bölümü öğretim üyesi Sayın hocam Prof. Dr. Süheyla KIRMIZIGÜL’e teşekkür ediyorum.

Kitabın renkli olarak basımını, dizgisini ve ciltlenmesini özenle gerçekleştiren Sayın Celal ŞENOCAK’a ve Sayın Rifat GÜLER’e de katkı ve emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Ayrıca tüm hayatım boyunca olduğu gibi, bu kitabın yazım aşamalarına bire bir tanık olan ve maddi manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, karşılıksız ve hesapsızca seven o güzel kalplere, sevgili annem ve babama, hayattaki en büyük destekçim olan sevgili kardeşime, varoluşlarıyla bana en büyük desteği verdikleri için çok teşekkür ediyorum.

Tüm akademik kariyerimde, gerek kişisel gerekse bölüm bazında yardım ve desteklerini esirgemeyen, başta Sayın Bölüm Başkanım olmak üzere tüm bölüm öğretim üyesi ve görevlisi arkadaşlarıma sonsuz teşekkürler.

Ve elbette ki, akademik kariyer hayatımda hırsımın, hoşgörümün, yükselişimin temel kaynağı olan tüm öğrencilerime, bu kitabın, gelecekte onların ışığı olması ve gelecekteki başarılarında, çorbalarında tuzumun olabilmesi dileğiyle, yürekten teşekkürler...

Doç. Dr. Nilgün YENİL

ÖNSÖZ

Organik kimya laboratuvarları, temel bilgi ve beceri gerektiren önemli sentez ve analizlerin gerçekleştirildiği alanlar olduğu için çok dikkatle çalışılması gerekmektedir. Organik Laboratuvar Teknikleri ve Temel Spektroskopik Yöntemler” adı ile okuyucuya sunulmuş olan bu kitap, tek başına bir deneysel uygulama yöntemleri veya deneysel çalışmalar esnasında karşılaşılan problemlerin pratik olarak tartışıldığı bir kitap değildir. Uygulama ve deneysel çalışmalara katkıda bulunması amacı ile lisans ve lisansüstü seviyedeki yeni başlayan öğrencilere gerekli tekniklerin faydalı kullanımı hakkında yeterli ölçüde temel bilgiyi verebilmek amacı ile hazırlanmıştır.

Kitap temel anlamda beş ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm; tüm kimya laboratuvarlarında uyulması gereken zorunlu kuralları ve güvenlik uyarılarını içermektedir. İkinci bölümde; organik laboratuvarlarında sıklıkla kullanılan malzemelerin, kimyasalların ve cihazların nasıl kullanılacağına ilişkin temel teknikler işlenmektedir. Üçüncü bölüm ise, hemen hemen tüm kimya laboratuvarlarında kullanılan önemli temel fiziksel analiz tekniklerini içermektedir. Dördüncü bölümde; ayırma ve saflaştırma teknikleri üzerinde detaylı bilgi verilmiştir. Beşinci bölüm de ise, sentezlenmiş veya bir karışımdan uygun tekniklerin kullanımı ile saflandırılarak ayrılmış olan organik bir molekülün temel spektral analizinin nasıl yapılacağına ilişkin temel bilgiler işlenmiş ve ayrıca bu analizlerin gerçekleştirilmesinde kullanılan spektral cihazların tanıtımı, kullanımı ve temel yöntemlerinin öğretilmesi üzerinde durulmuştur. Bütün teknikler, uzman olmayan kişiler tarafından da kolayca anlaşılır şekilde düzenlenmiştir. Bazı ileri teknikler, yeni başlayanlar için uygun şekilde temel prensipleri ile verilmiş ve gelecekteki kariyerlerinde faydalı ön bilgileri bu kitap sayesinde bilgi dağarcıklarına almaları hedeflenmiştir.

Organik kimya laboratuvarlarında, her ne kadar öğrenciye bir reaksiyon düzeneğinin nasıl kurulacağı veya bir termometrenin düzeneği içinde nerede bulunması gerektiği anlatılıyor olsa da, pratik uygulama sırasında öğrenilen bilgiler ve kurulan reaksiyon düzeneği sadece uygulamanın yapıldığı saatler dâhilinde kalmakta ve öğrencilerin geriye dönük olarak yaptıklarını hatırlamasını sağlayacak imkânı bulunmamaktadır. Çoğu zaman düzeneğin nasıl kurulacağını ve her düzeneğin işleyişindeki temel prensibin ne olduğunu bilmeden laboratuvarında çalışmakta olan lisans seviyesindeki öğrenciler birçok laboratuvar malzemesini veya kimyasal maddeyi sadece deneysel çalışmaları esnasında görmekte ve uygulama sırasında öğrendikleri doğru veya yanlış bilgiler ile laboratuvarlardan ayrılmaktadırlar. Bu sebeple de öğrenci, laboratuvarlarda kullandığı malzemeleri geriye dönük olarak görebileceği toplu bir kaynak olmadığı için çoğu zaman hatalı bilgilere sahip olarak mezun olmaktadır.

Bu sonuçlar ışığında, kitabın her bir bölümünde temel teknikler ile bunların uygulamasındaki prensipler, malzeme veya cihazın kullanım amacı çizilen şekiller ve renkli fotoğraflar ile desteklenerek anlatılmıştır. Bu sayede edinilen teorik bilgilerin, zihinde kalıcı hale getirilmesi ve pozitif bilim ile ilgilenen (fen, mühendislik, ziraat, tıp veya eczacılık) bütün öğrencilere ve bilimsel araştırmaya yeni başlayanlara/araştırmacılara Organik Laboratuvar Tekniklerini ve Spektral Analiz Yöntemlerini en temel şekli ile vermek amacıyla hazırlanmıştır. Her bir bölüm için ilgili kaynaklar teorik, resim, şekil, tablo ve grafik alt başlıkları ile ayrı ayrı ve ilgili her bölüm sonuna verilmiştir.

Umuyorum ki, bu kitabı konu ile ilgilenen her öğrenci veya pozitif bilimle ilgilenen her araştırmacı kütüphanesinde bir el kitabı niteliğinde bulundurmak isteyecek ve uygulamasını yaptığı ya da yapacağı denemelerin temel tekniklerini, püf noktalarını ve prensiplerini en yalın hali ile ve en temel düzeyde öğrenmek isteyecektir.

Sonraki basımlarda kitabın eksik yönlerinin düzeltilmesi konusunda sizlerden gelecek yapıcı tüm eleştirilere içtenlikle açık olduğumu belirtmek isterim. Organik Laboratuvar Teknikleri ve Temel Spektroskopik Yöntemler kitabının tüm okuyuculara faydalı olması dileğiyle.

Kasım, 2011

Doç. Dr. Nilgün YENİL

1. GİRİŞ	1
1.1. Kimya Laboratuvarlarında Çalışma Kuralları	1
1.2. Güvenlik Kuralları	3
1.2.1. Güvenlik Sembolleri	4
1.3. Laboratuvar Kazaları	8
1.3.1. Yangınlar	8
1.3.2. Patlamalar	8
1.3.3. Yanıklar	9
1.3.4. Kesikler	9
1.3.5. Zehirlenmeler	9
1.3.6. Fiziksel Şoklar	11
1.3.7. Elektrik Şokları	11
1.3.8. İlk Yardım Dolabı	11
2. GENEL LABORATUVAR İŞLEMLERİ	13
2.1. Laboratuvarda Kullanılan Temel Malzemeler	13
2.1.1. Balonlar	16
2.1.1.1. Uzun Boyunlu ve Dar Ağızlı Balonlar	17
2.1.1.2. Kısa Boyunlu ve Geniş Ağızlı Balonlar	17
2.1.1.3. Düz Dipli Balonlar (Florence Balonu)	17
2.1.1.4. Yuvarlak Dipli Balonlar	18
2.1.1.5. Armut Balonlar	18
2.1.1.6. Çok Boyunlu Balonlar	18
2.1.1.7. Damıtma Balonları	19
2.1.1.7.1. Basit Damıtma Balonu	19
2.1.1.7.2. Claisen Balonu	19
2.1.1.7.3. Kılıç Balonu	20
2.1.2. Beher ve Erlenler	20
2.1.2.1. Nuche Erleni	21
2.1.3. Hacim Ölçen Cam Malzemeler	21
2.1.3.1. Mezürler ve Balon jojeler	21
2.1.3.2. Büretler	22
2.1.3.3. Pipetler	23
2.1.3.4. Pastör Pipetleri	24
2.1.4. Soğutucular	24
2.1.4.1. Düz Soğutucu (Liebig tipi)	24
2.1.4.2. Hava Soğutucusu	24
2.1.4.3. Boğumlu Soğutucu (Kürelî Soğutucu veya alling tipi)	24
2.1.4.4. Spiralli Soğutucular (Graham ve Reflux tipi)	25
2.1.4.5. Çift Yüzeyle Soğutucu (Dewar tipi)	25
2.1.4.6. Friedrich Tipi Soğutucu	25
2.1.4.7. Parmak Soğutucu	25
2.1.5. Huniler	25

2.1.5.1.	Hirsch Hunisi.....	26
2.1.5.2.	Cam Süzgeçli Huniler	26
2.1.5.3.	Ayırma ve Damlatma Hunileri	26
2.1.6.	Fraksiyon Başlıkları	26
2.1.7.	Adaptörler.....	26
2.1.8.	Kurutma (CaCl ₂) Tüpleri.....	27
2.1.9.	Cam Malzemelerin Temizlenmesi	28
2.1.10.	Cam Malzemelerin Kurutulması	29
2.2.	Karıştırma.....	30
2.2.1.	Cam Bagetler.....	30
2.2.2.	Mekanik Karıştırıcılar	30
2.2.3.	Manyetik Karıştırıcılar	31
2.3.	Isıtma ve Soğutma	32
2.3.1.	Isıtıcılar ve Isıtma Yöntemleri.....	32
2.3.1.1.	Denetimsiz Isıtıcılar	32
2.3.1.1.1.	Bekler	32
2.3.1.2.	Denetimli Isıtıcılar.....	33
2.3.1.2.1.	Isıtma Banyoları	34
2.3.1.2.2.	Elektrikli Isıtıcılar	36
2.3.2.	Soğutucular ve Soğutma Yöntemleri	37
2.3.2.1.	Geri Soğutma (Reflux).....	38
2.3.2.2.	Soğutma Banyoları.....	39
2.3.2.3.	Sabit Sıcaklık Banyoları.....	41
2.4.	Kurutma.....	41
2.4.1.	Organik Katı Maddelerin Kurutulması	42
2.4.1.1.	Desikatörlerde Kurutma	42
2.4.1.1.1.	Normal Desikatörlerde Kurutma.....	42
2.4.1.1.2.	Vakum Desikatörlerinde Kurutma	43
2.4.1.2.	Etüvde Kurutma	44
2.4.2.	Organik Sıvıların ve Çözeltilerin Kurutulmaları.....	44
2.4.2.1.	Su İle Kimyasal Reaksiyona Girerek Kurutma Sağlayan 45	
	Desikantlar	45
2.4.2.2.	Hidratize Olarak Kurutma Sağlayan Desikantlar	45
2.5.	Organik Kimya Laboratuvarlarında Çok Kullanılan Bazı Çözgenlerin Kurutulma Teknikleri	49
2.5.1.	Mutlak Dietil eter (C ₂ H ₅ OC ₂ H ₅) Hazırlanışı.....	49
2.5.2.	Mutlak Etil alkol (C ₂ H ₅ OH) Hazırlanışı	50
2.5.3.	Mutlak Metil alkol (CH ₃ OH) Hazırlanışı.....	50
2.5.4.	Saf Benzen (C ₆ H ₆) Hazırlanışı	51
2.5.5.	Saf Toluen (C ₇ H ₈) Hazırlanışı.....	51
2.5.6.	Saf Petrol eteri Hazırlanışı	51

2.5.7.	Saf Etil asetat ($\text{CH}_3\text{CO}_2\text{C}_2\text{H}_5$) Hazırlanışı	52
2.5.8.	Saf Aseton (CH_3COCH_3) Hazırlanışı.....	52
2.5.9.	Saf Tetrahidrofuran (THF) Hazırlanışı	52
2.5.10.	Saf Piridin Hazırlanışı	53
2.5.11.	Saf Kloroform (CHCl_3) Hazırlanışı.....	53
2.6.	Vakum Sistemleri.....	53
2.6.1.	Su Trompu.....	54
2.6.2.	Su Pompaları	54
2.6.3.	Diyaframlı Vakum Pompaları	55
2.6.4.	Yağlı Vakum Pompaları.....	55
3.	FİZİKSEL SABİTLERİN ÖLÇÜLMESİ	59
3.1.	Termometrenin Kalibrasyonu	59
3.2.	Erieme Noktası Tayini	61
3.3.	Kaynama Noktası Tayini.....	64
3.4.	Molekül Ağırlığının Tayini	66
3.5.	Yoğunluk Tayini	67
3.6.	Optik Çevirme Açısının Ölçülmesi	68
3.7.	Kırılma İndisinin Tayini.....	71
4.	AYIRMA VE SAFLAŞTIRMA YÖNTEMLERİ.....	75
4.1.1.	Katı-Katı Heterojen Karışımları.....	75
4.1.2.	Katı-Sıvı Heterojen Karışımları	75
4.1.2.1.	Aktarma.....	76
4.1.2.2.	Süzme	76
4.1.2.2.1.	Normal Süzme.....	76
4.1.2.2.2.	Vakum Altında Süzme	80
4.1.2.2.3.	Süzgeç Kağıtları	82
4.1.2.3.	Santrifüjleme	83
4.1.3.	Sıvı-Sıvı Heterojen Karışımları.....	83
4.2.	Homojen Karışımların Ayrılması.....	84
4.2.1.	Buharlaştırma	84
4.2.2.	Damıtma	85
4.2.2.1.	Basit (Adi) Damıtma	85
4.2.2.2.	Fraksiyonlu (Ayrımsal) Damıtma	87
4.2.2.3.	Su Buharı Damıtması	92
4.2.2.4.	Vakum Altında Damıtma	94
4.2.2.5.	Moleküler Damıtma	96
4.2.3.	Ekstraksiyon	97
4.2.3.1.	Ekstraksiyon Çözücüleri	105
4.2.3.2.	Ekstraksiyon İşleminde Çözünürlük	106
4.2.3.3.	Sıvı-sıvı Ekstraksiyonu	108
4.2.3.4.	Katı-sıvı Ekstraksiyonu	109
4.2.4.	Süblimleştirme	110

4.2.5.	Kristallendirme.....	115
4.2.5.1.	Çözücü Seçimi ve Uygun Konsantrasyonda Çözeltilerin Hazırlanması.....	120
4.2.5.2.	Çözünmeyen veya Adsorbe Edilmiş Kirliliklerin Süzülerek Ayrılması.....	122
4.2.5.3.	Kristallerin Toplanması, Yıkınması ve Kurutulması... 124	
4.2.5.4.	Kristallendirmede Karşılaşılan Güçlükler.....	124
4.2.5.4.1.	Renk Giderme	125
4.2.5.4.2.	Yağ Halinde Ayrılma (Kristallenme Güçlüğü)	125
4.2.5.5.	X-Işını Spektrometresi (X-Ray Diffraction).....	126
4.2.6.	Kromatografik Yöntemler.....	128
4.2.6.1.	Kağıt Kromatografisi.....	128
4.2.6.2.	İnce Tabaka Kromatografisi (TLC).....	130
4.2.6.2.	Kolon Kromatografisi	141
4.2.6.3.	Gaz Kromatografisi	146
4.2.6.3.1.	Gaz-Katı Kromatografisi (GSC)	147
4.2.6.3.2.	Gaz-Sıvı Kromatografisi (GLC).....	147
4.2.6.3.3.	Gaz Kromatografi Dedektörleri	149
4.2.6.4.	Yüksek Performanslı Sıvı Kromatografisi (HPLC)	153
4.2.6.4.1.	Yüksek Performanslı Dağılma Kromatografisi.....	156
4.2.6.4.2.	Yüksek Performanslı Adsorpsiyon Kromatografisi	156
4.2.6.4.3.	Yüksek Performanslı İyon Değişim Kromatografisi....	157
4.2.6.4.4.	Yüksek Performanslı Boyut Ayırıcı Kromatografi	158
4.2.6.4.5.	Yüksek Performanslı Sıvı Kromatografi Dedektörleri. 160	
4.2.6.5.	Süperkritik Akışkan Kromatografisi.....	162
5.	SPEKTROSKOPİK YÖNTEMLER.....	168
5.1.	UV-VIS (Morötesi-Görünür Bölge) Spektroskopisi.....	171
5.1.1.	UV-VIS Bölgedeki Elektronik Kuantum Düzeyleri Arasındaki Geçişler 171	
5.1.2.	Konjugasyonun Kromofor Gruplar Üzerindeki Etkisi	173
5.1.3.	UV-VIS Işık Kaynakları.....	176
5.3.1.1.	Monokromatör (Dalga Boyu Seçicisi)	176
5.3.1.2.	Dedektörler.....	177
5.3.1.3.	Numune Hazırlama ve UV Spektrum Alma Yöntemi .177	
5.3.1.4.	Analiz Hücreleri	177
5.3.1.5.	Analiz Çözücüleri.....	178
5.4.	IR (Kızılötesi) Spektroskopisi.....	179
5.4.1.	IR Işık Kaynakları	184
5.4.2.	Monokromatör.....	184
5.4.3.	IR Dedektörleri.....	184
5.4.4.	Örnek Hazırlama ve IR Spektrum Alma Yöntemi	184
5.4.4.1.	Gaz Örnekler	185

5.4.4.2.	Sıvı Örnekler	185
5.4.4.3.	Katı Örnekler	186
5.4.4.4.	Katı ve Sıvıların Kaliteli IR Spektrumlarının Alınması için Diğer Yöntemler	187
5.4.4.5.	Analiz Hücreleri	187
5.4.4.6.	Analiz Çözücüleri	188
5.5.	NMR (Nükleer Manyetik Rezonans) Spektroskopisi	189
5.5.1.	Çekirdeğin Manyetik Özelliği ve Rezonansı	190
5.5.2.	Durulma (Relaksasyon)	192
5.5.3.	Çekirdeğin Spin Dağılımı	192
5.5.4.	Kimyasal Kayma	193
5.5.5.	NMR Spektrometresi	194
5.5.5.1.	Sürekli Dalga Spektrometresi (CW-NMR)	196
5.5.5.2.	Pulslu Spektrometreler (FT-NMR)	197
5.5.6.	Örnek Hazırlama ve ¹ H-NMR Spektrum Alma Yöntemi	198
5.5.7.	¹³ C-NMR Spektrometresi	200
5.5.8.	Örnek Hazırlama ve ¹³ C-NMR Spektrum Alma Yöntemi ...	200
5.6.	Kütle (Mass) Spetroskopisi	202
5.6.1.	Kütle Spektrometresi	203
5.6.2.	Örnek Hazırlama ve Kütle Spektrum Alma Yöntemi	203
5.6.2.1.	Elektron Çarpması (EI) Yöntemi	205
5.6.2.2.	Kimyasal İyonlaşma (CI) Yöntemi	205
5.7.	GC-MS ve HPLC-MS Yöntemi	207